1

Нощта бе паднала, когато смъртта прекрачи портите на Великата библиотека на Самърсхол. Тя пристигна теглена с карета. Елизабет наблюдаваше как конете връхлетяха мълниеносно с подивели очи и пръскащи пяна муцуни. Високо над главата ѝ във високите прозорци на една от кулите се отразяваха последните слънчеви лъчи. В стаите зад тях сякаш бушуваше пожар, но светлината бързо се отдръпваше, свиваше се и изчезваше нагоре, рисувайки със сенки дълги, хищни пръсти, сякаш хвърляни от ангелите и гаргойлите, които пазеха бруленията от дъжда парапети. Каретата замря с дрънчене. Отстрани проблесна позлатена емблема – кръстосани перо и ключ, символът на Колегиума. Стоманени пръти оформяха задната част на каретата в затворническа килия. Макар нощта да бе хладна, пот обливаше дланите на Елизабет.

— Скривънър – произнесе жената до нея. – Носиш ли солта? Ръкавиците?

Елизабет потупа кръстосаните върху гърдите си кожени презрамки, пипайки торбичките, закрепени към тях, и висящият на бедрото ѝ малък, метален цилиндър със сол.

— Да, Директорке. – Липсваше ѝ само меч. Но тя не можеше да получи оръжието, докато не станеше надзирател след години обучение в Колегиума. Малцина библиотекари успяваха да стигнат толкова далеч. Те или се отказваха, или умираха.

— Добре. – Директорката направи пауза. Беше дистанци-

рана, елегантна жена със студено, бледо лице и огненочервена коса. Белег прорязваше лявото ѝ слепоочие чак до челюстта, изкривил завинаги ъгълчето на устата ѝ. Също като Елизабет, тя носеше кожени презрамки на гърдите си, но под тях имаше униформа на надзирател, а не чирашки одежди. Светлината на лампата се отразяваше в бронзовите копчета на тъмносиньото ѝ сако и полираните ѝ ботуши. Окаченият на колана ѝ меч бе тънък и заострен, с ефес, украсен със скъпоценни камъни. Този меч бе прославен в Самърсхол. Наричаха го Съкрушителят на демони и Директорката го бе използвала, за да победи Малефикт, когато е била само деветнадесетгодишна. Това било и сражението, в което получила белега си, който според слуховете ѝ причинявал изключителни болки при всеки разговор. Елизабет се съмняваше в достоверността им, но Директорката действително подбираше думите си и определено никога не се усмихваше.

— Запомни – продължи най-после тя, – дочуеш ли глас в съзнанието си щом стигнем до сейфа, не го слушай. Това е Клас Осем, с вековна история, и трябва да бъдем изключително предпазливи. От момента на създаването си е довел до полуда дузини хора. Готова ли си?

Елизабет преглътна. Буцата в гърлото ѝ ѝ попречи да отговори. Не можеше да повярва, че Директорката разговаря с нея, още по-малко, че я е извикала, за да ѝ помага с транспортирането на доставката в трезора. Обикновено такава отговорност се полагаше на чин, много по-висок от този на чирак-библиотекар. През нея премина лъч надежда, подобно на птица, уловена в клетка, която се опитва да излети, отново и отново, падайки, изтощена от обещанието за далечни открити небеса. Ужасът трептеше подир нея подобно на сянка.

Дава ми шанс да докажа, че съм достойна за обучението за надзирател, помисли си тя. Проваля ли се, ще умра. Тогава поне от мен ще има някаква полза. Могат да ме погребат в градината, за да подхранвам репичките.

Тя избърса потните си длани от двете страни на тогата си и кимна.

Директорката тръгна през двора и Елизабет я последва. Чакълът хрущеше под подметките им. С приближаването им ги заля воня, подобна на кожа пропита от вода и оставена да гние на брега. Елизабет бе израснала във Великата Библиотека сред миризмата на мастило и пергамент, но това надхвърляше всичко, към което бе привикнала. Вонята залютя в очите ѝ, а кожата на ръцете ѝ настръхна. Дори и конете станаха неспокойни. Те се раздвижиха във впряговете си, хвърляйки чакъл и пренебрегвайки опитите на кочияша да ги успокои. В известен смисъл тя им завиждаше, най-малкото защото не знаеха какъв товар бяха теглили през целия път от столицата.

Положили ръце върху ефесите на мечовете си, от предната част на каретата, скочиха двама надзиратели. Елизабет положи усилие да не се свие пред свирепия им поглед. Вместо това изпъна гръбнак, вдигна брадичка и се опита да отговори със същото каменно изражение. Може би никога нямаше да получи меч, но поне можеше да покаже, че е достатъчно смела и заслужава правото да притежава такъв.

Обръчът с ключове на Директорката издрънча и задните врати на каретата се отвориха с раздиращ стон. На пръв поглед, желязната клетка изглеждаше празна в мрака. В следващия момент Елизабет съзря някакъв предмет на пода: плосък, квадратен, железен сандък, заключен с над една дузина катинари. За някой страничен човек тези предпазни мерки биха изглеждали абсурдни, но не за дълго. В сумрачната тишина от сандъка се изтръгна един единствен оттекващ грохот, достатъчно мощен, за да разтърси каретата и да раздруса вратите на пантите им. Един от конете изцвили.

— Бързо – произнесе Директорката. Тя сграбчи едната от дръжките на сандъка, а Елизабет хвана другата. Разпределиха теглото помежду си и продължиха към врата с издялан в горната ѝ част надпис. Под формата на извит в дъга свитък, стиснат от двете страни от плачещи ангели, бе изписано OFFICIUM ADUSQUE MORTEM. Буквите едва

се различаваха в мрака, почти затъмнени от сянката. Това беше лозунгът на надзирателя. Верен до смърт!

Навлязоха в дълъг каменен коридор, осветяван от мъждивата светлина на факлите. Тежестта на сандъка вече напрягаше силно ръката на Елизабет. Неподвижността му не успяваше да я успокои, защото тя знаеше какво означава това: книгата вътре слушаше. В очакване.

До входа на трезора стоеше друг надзирател. Когато зърна Елизабет до Директорката, дребните му очички блеснаха от омраза. Надзирателят Финч. Беше грубоват мъж с къса, сива коса и черти, които се врязваха в подпухналото му лице, подобно на стафиди в хлебен пудинг. Сред чираците беше скандално известен с факта, че дясната му ръка е по-голяма от лявата, с изпъкнали като буци мускули, защото непрекъснато се упражняваше да ги шиба с камшика си.

Инстинктивно, свивайки се в очакване на удар, Елизабет стисна дръжката на сандъка с такава сила, че чак кокалчетата на пръстите ѝ побеляха. Но Финч не можеше да ѝ направи нищо пред Директорката. Той измърмори нещо под носа си и вдигна една верига. Стоманената врата бавно заскърца нагоре инч по инч, издигайки острите си черни зъби над главите им. Елизабет прекрачи напред.

И сандъкът се разлюля.

— Спокойно – изсумтя Директорката, докато двете се притискаха към каменната стена, едва запазвайки равновесие. Стомахът на Елизабет се сви. Ботушът ѝ увисна над ръба на витата стълба, усукваща се надолу в мрака.

Внезапно я прониза ужасната истина. Гримоарът бе жадувал те да паднат. Тя си представи как сандъкът се премята надолу по стъпалата, блъскайки се в каменните плочи на дъното и се отваря, а вината щеше да е нейна.

Ръката на Директора я стисна за рамото.

— Всичко е наред, Скривънър. Нищо не се е случило. Хващай дръжката и да продължаваме.

Елизабет с усилие се извърна под убийствената гримаса

на Финч. Те продължиха надолу. От подземието ги лъхна студ с дъх на студена скала и мухъл, и на нещо не толкова естествено. Като че ли самият камък излъчваше злобата на древни твари, престояли векове в мрака – съзнания, които не заспиваха, разуми, които не сънуваха. Мълчание затрупано от хиляди тонове земя. Тишина, сред която тя чуваше само бумтящия в ушите ѝ пулс.

Елизабет бе прекарала детството си в изследване на милиардите кътчета и пролуки на Великата Библиотека, вкопчвайки се в безбройните ѝ тайни, но кракът ѝ до този момент никога не бе стъпвал в трезора. Усещаше присъствието му под библиотеката през целия си живот, сякаш неописуем ужас, дебнеше под леглото ѝ.

Това е моят шанс, напомни си тя. *Не трябва да се страхувам.*

Озоваха се в помещение, напомнящо крипта на катедрала. Стените, таванът и подът – всички бяха издялани от един и същи сив камък. Оребрените колони и сводести тавани бяха изработени с голямо майсторство и артистизъм, дори благоговение. Статуи на ангели стояха в ниши покрай стените, а в краката им имаше сложени свещи. Те гледаха със скръбни очи над редовете от железни рафтове, формиращи проходи в центъра на трезора. За разлика от етажерките за книги в горните нива на библиотеката, тези бяха закрепени здраво за местата си. Вериги оковаваха сандъците, които се плъзгаха между рафтовете подобно на чекмеджета. Стори ѝ се, че чува шепот от сандъците, покрай които минаваха. Веригите бяха покрити от дебел слой прах. По-голямата част от сандъците не бяха докосвани в продължение на десетилетия, а обитателите им оставаха дълбоко заспали. И въпреки това косъмчетата на тилът ѝ настръхнаха, сякаш някой я наблюдаваше.

Директорката я поведе зад рафтовете, към килия със закована в центъра маса. Самотна маслена лампа хвърляше жълтеникаво сияние върху изцапаната ѝ от мастило повърхност. Сандъкът бе притесняващо кротък, докато го ос-

тавяха до четири огромни, продълговати бразди, подобни на следи от гигантски нокти, одрали дървената повърхност на масата. Очите на Елизабет непрекъснато се стрелкаха върху браздите. Тя знаеше кой ги бе оставил. Знаеше какво се случва, когато някой гримоар се изтръгнеше от контрола. Превръщаше се в Малефикт.

— Каква предпазна мярка ще предприемем първо? – запита Директорката, изтръгвайки Елизабет от мислите ѝ. Изпитанието бе започнало.

— Солта – отвърна ѝ тя, посягайки към цилиндъра на бедрото си. – Подобно на желязото, солта отслабва демоничните енергии. – Ръката ѝ леко трепереше, докато ръсеше кристалите, оформяйки разкривен кръг. Срам обагри бузите ѝ при вида на неравната му периферия. *Ами, ако все още не съм готова, въпреки всичко?*

Сериозното и строго лице, на Директорката се смекчи едва забележимо.

— Знаеш ли защо предпочетох да те задържа, Елизабет?

Елизабет застина, а дъхът ѝ секна в гърдите. Никога до този момент не се бе обръщала към нея с името ѝ. Винаги само с фамилното, Скривънър, или понякога просто „чирак", в зависимост от това в каква неприятност се бе забъркала в дадения момент, което беше често явление.

— Не, Директорке – отвърна тя.

— Хм. Спомням си, че имаше буря. Онази нощ гримоарите бяха неспокойни. Вдигаха толкова шум, че едва дочух почукването на входните врати. – Елизабет лесно си представи картината. Дъждът шиба прозорците, томовете вият и скимтят, оковите им дрънчат. – Когато те открих на стъпалата, те вдигнах и пренесох вътре. Бях сигурна, че ще се разплачеш. Вместо това, ти се огледа и се разсмя. Не беше уплашена. В този момент разбрах, че не мога да те изпратя в сиропиталище. Подобно на книгите, твоето място беше в библиотеката.

Елизабет бе чувала тази история и преди, но разказвана

само от нейния учител и никога от самата Директорка. Сърцето ѝ се разтуптя силно и в съзнанието ѝ отекна: *мястото ти беше тук.* Това бяха думи, които тя бе жадувала да чуе цели шестнадесет години, и за които отчаяно се надяваше, че са истина.

Останала без дъх, Елизабет наблюдаваше как Директорката посяга към ключовете си и избира най-големия, толкова древен, че бе ръждясал почти до неузнаваемост. Беше ясно, че времето за сантименталност бе преминало. Елизабет се задоволи да повтори неизговорената клетва, която бе кътала в сърцето си от незнайни времена. Един ден тя също щеше да стане надзирател. Щеше да накара Директорката да се гордее с нея.

Солта бе подредена на масата, докато капакът на сандъка се отваряше със скърцане. В трезора се разнесе толкова силна воня на прогнила кожа, че Елизабет почти се задави. Вътре лежеше гримоар. Беше дебел том с разръфани жълтеещи страници, притиснати между плочи от мазна, черна кожа. Едва ли би привлякъл някакво внимание, ако не бяха оформилите се по корицата топчести издутини. Наподобяваха гигантски брадавици или мехури по повърхността на локва от врящ катран. Бяха няколко дузини на брой, с размер на големи мраморни топчета и деформираха почти всеки инч от повърхността на кожената корица.

Директорката извади тежък чифт покрити с желязо ръкавици. Елизабет побърза да последва примера ѝ. Тя прехапа вътрешността на бузата си, когато Директорката повдигна книгата от сандъка и я постави вътре в кръга от сол.

В мигът, в който я остави, изпъкналостите внезапно се отвориха. Не бяха брадавици, а очи. Различни на цвят, кървясали и въртящи се, с разширени зеници, свиващи се до размера на карфица. Гримоарът се загърчи в ръцете на Директорката. Стиснала зъби до счупване, тя го отвори с огромно усилие. Елизабет автоматично посегна в кръга и сграбчи другата страна на книгата, усещайки как кожата на